

Eerste Jaargang . Nummer 4
Première Année .. Numéro 4

Juni 1950
Juin 1950

ALLIANCE NUMISMATIQUE DE BELGIQUE.
MUNT EN PENNINGKUNDIGE GROEPING VAN BELGIË.

Bulletin Mensuel
Maandelijks Orgaan

Secrétariat René de Martelare, 23, rue des Capucines Anvers
Secretariaat Capucijnestraat 23, Capucijnenstraat Antwerpen

N U M I S M A T I Q U E (1)

&&&&&&&&&&&&&&&&&&&&&&&

par Fernand BAILLON.

Les types religieux prédominent à proportion des deux tiers: les divinités de l'Olympe, les domes-dieux et les héros, les personnifications allégoriques y figurent avec tous leurs titres et leurs divers attributs. Sur les pièces composant l'autre tiers, on voit représentés les allocutions de l'empereur et ses largesses, ses expéditions et ses triomphes, toute une série d'événements publics et un grand nombre de monuments.

Les types de personnifications sont habituellement empruntés aux statues qui furent élevées à ces divinités. La représentation de la scène de l'adlocutio à l'armée fut introduite par Caligula et se retrouve, à intervalles, jusqu'à Maxence. Les congaires nous sont connus par des textes anciens et par un petit nombre de monuments épigraphiques; les monnaies seront d'une aide précieuse pour se représenter la scène elle-même et pour dater les distributions. Telle monnaie de Lomitiens commémore les ludi saeculares; sur tello monnaie de Marc Aurèle, on voit la cérémonie du sacrifice accompli à l'occasion de vota publica.

Un grand nombre de monuments se trouvent représentés sur les monnaies impériales. Des bronzes de Néron nous montrent le macellum et l'arc de triomphe de cet empereur. On voit le circus maximus sur un bronze de Trajan et la Colisée sur une monnaie frappée après la mort de Titus. Le temple de Vesta est représenté sur un bronze de Julia Domna, femme de Septime-Sévère; six vestales sacrifient sur un autel placé devant le temple.

C'est dans la monnaie courante que les graveurs du monde antique ont multiplié les allusions aux faits historiques les plus divers, les représentations religieuses les plus touchantes, les reproductions des plus grandes figures de la sculpture et des monuments de l'architecture, les allégories idéales et les portraits réalistes des rois, les souvenirs des usages et des institutions, et les représentations des moindres instruments.-

&&&&&&&&

(1) le début de cette étude a paru dans le numéro 3 du mois de mai.

BIBLIOGRAPHIE SOMMAIRE.

- HILL, G.F., A Handbook of Greek and Roman Coins, London 1899.-
BAERLON, E. Traité des monnaies grecques et romaines, Paris 1901.-
Ouvrage continué par Jean BAERLON.
MACDONALD, G. Coin Types, their origin and development, Glasgow 1905.-
REGLINK, K. Die antike Münze als Kunstwerke, Berlin 1924.-
- HILL, G.F. Historical greek coins, London 1906.-
HEAD, Barclay V. Historie numismatique, a manual of greek numismatics, Oxford 1911.-
GARDNER, P. A History of ancient Coinage 700-300 B.C. Oxford 1918.-
MILNE, J.G. Greek Coinage, Oxford 1931.-
Catalogue of Greek Coins in the British Museum, 29 vol.parus
SELTZMAN, Ch. Greek Coins - A history of metallic currency and coinage down to the fall of the hellenistic kingdoms, London 1933.-
- BAERLON, E. Description historique et chronologique des monnaies de la République Romaine, Paris 1885-1886, 2 vol.
GRÜBER, H. A? Coins of the Roman Republic in the British Museum, Londres 1910, 3 vol.
COHEN, H. Description historique des monnaies frappées sous l'Empire Romain, Paris 1880-1892, 8 vol.
MATTINGLY, H. & SYDENHAM, H. A. The Roman Imperial Coinage, Londres 1923-1927, 3 vol.parus.-
MATTINGLY, H. Coins of the Roman Empire in the British Museum, vol I: Augustus to Vitellius, Londres 1923.-
MATTINGLY, H. Roman Coins from the earliest times to the fall of the Western Empire, Londres 1928.-
- SABATIER, J. Description générale des Monnaies byzantines, Paris 1862
WROTH, W. Catalogue of the imperial Byzantine Coins in the British Museum, Londres 1908, 2 vol.-
- MURET, H. & CHABOUILLET, A. Catalogue des monnaies gauloises de la Bibliothèque Nationale, Paris 1889.-
DE LA TOUR, H. Atlas de monnaies gauloises, Paris 1892.-
BLANCHET, A. Traité des monnaies gauloises, Paris 1906.-
BLANCHET, A. & DIEUDONNE, A. Manuel de numismatique française, Tome I, Paris 1912.-

A suivre.

./..

CONSEILS PRATIQUES

par J. M. GHEELINCK.

Nous vous proposons, au seuil de ce quatrième bulletin, d'ouvrir sous cette rubrique, un échange de vues et de conseils relatifs à l'aspect matériel et pratique de nos collections.-

Nous pensons être utiles ainsi aux collectionneurs débutants qui éviteront bien des tâtonnements et des erreurs en bénéficiant de la pratique de leurs aînés. Quant aux vieilles barbes (!), sont-elles si certaines de posséder toutes les ficelles de l'art délicat de décrasser

LISTE DES MEMBRES

&&&&&&&&&&&

ADRIAEN, Henri
 BAILLION, Fernand
 BARUZON, Wazyl
 BASTIN, Théo
 BARQUIN-DEBEEK
 BOEKENS, Germain
 BOGAERT, Léon
 CARPENTIER
 CONTER, Michel
 CREUVEN, Xavier
 CUISET, Richard
 DE BAECCK, Paul
 DE BEER, Joseph
 DE BOUWER, Gaston
 de JUZENCOURT, Henri
 de MARTELARKE, René
 DE POTTER, abbé Joseph
 DESMAISIERS, Vicomte Ant.
 DE SMET, Désiré
 DE VIS, Eugène
 DEVUYST, Marcel
 PAVRUSSE, Marcel
 FERMUS, L.
 GEORGE, Joseph
 GYSELINCK, Jean-Marie
 HERSENS, Willy
 HOCHÉ, Jos
 KRAAIPIENHOP, G.
 KUHN, Paul
 LALLEMAND, Victor
 LAMBERTHE, Ch.
 LEJEUNE, Adolphe
 LODENWIJK, P.
 MAI, Georges
 MARTINY, Maurice
 MATAONE, abbé Léon
 MERTENS, Joris
 MORLAU, Fernand
 MORIN, François
 NYTTENS, Marcel
 PEETERS, Frédéric
 PEYCK, Pierre
 PIIRON, Dominique
 PITTOORS, J.
 POTTIJBW, Paul
 THIRION, Marcel
 TIMMERMANS, René
 TOMBEUR, Fernand
 VAN ALSENAY, Julius
 VANDEN BRANDE, Antoine
 VAN DE NOORT, Jan

LIJST DER LEDEN

&&&&&&&&&&

Vétérinaire - POPERINGHE
 5, rue du Musée - BRUXELLES
 48, rue d'Artois - BRUXELLES
 20, rue Longue - BRUGES
 8, Grote Markt - NIEUWPORT
 Brasseur - ASPER
 4, rue Jules Lejeune - BRUXELLES
 36, chaussée de Gand - IZEGEM
 n° 12 - HABERGY (par MESSANCY)
 21, rue Guillaume Lekeu - HEUSY/VERVIERS
 83, rue des Weibes - LOBBES
 81, avenue St. Antoine - ST. MARIABURG/ANVERS
 160, Hooftvunderlei - DEURNE/ANVERS
 2a, Camillelei - MERKSEM/ANVERS
 92, chaussée de Bruxelles - LEDEBERG
 23, rue des Capucines - ANVERS
 9, rue de la Prairie - GAND
 HEERS
 516, chaussée de Gand - ALOST
 105, Brusselsebaan - HEKELGEM (BRABANT)
 9, Nieuwe Dokstraat - CONTERDAM/OSTENDE
 36, rue Dhaem - RENAIK
 71, rue Nothomb - BRUXELLES IV
 62, Grand'Rue - CHARLEROI
 37, avenue Eugène Ysaya - BRUXELLES
 32, Heuvelstraat - BOECHOUT/LIERRE
 16, rue Halingen - VELM
 11, Welburglaan - HARDERWIJK/PAYS-BAS
 32, Place Liedts - BRUXELLES III
 4, avenue W.Churchill - UCCLE/BRUXELLES
 7, rue de Dublin - IXELLES/BRUXELLES
 59, quai des Ardennes - LIEGE
 18, rue de Lille - MENIN
 262, chaussée d'Anvers - DURGHT/ANVERS
 1, vieux quai au Bois - GAND
 4, rue du Gouvernement - ATH
 52, Tentoonstellingslaan - ANVERS
 32, rue Esseghem - JETTE
 32, rue J. Van Artvelde - BOOM
 131, Slabbaertstraat - IZEGEM
 31, chaussée de Termonde - JETTE
 687, chaussée de Haacht - SCHARENHEK
 71, rue St. Hubert - ANVERS
 83, Zonstraat - BORGERHOUT/ANVERS
 49, rempart Ste Catherine - ANVERS
 394, avenue J. Morotus - WILRYK/ANVERS
 11, Uitspanningstraat - WILRYK/ANVERS
 61, rue Provinciale - BIERGHS LEZ WIVRE
 10, Van Hombeekstraat - BERCHEN/ANVERS
 58, rue de l'Eglise St.Pierre - JETTE
 Kattendyckdok W.X,31 - ANVERS

VANDERBORGHT, Joseph	37, rue Bonaventure - JETTE
VAN DE VYVER, Michel	3, rue Mohrfeld - JETTE
VAN DYCK, Hendrik	16, Berlary - LIERRE
VAN HAECKEN, Etienne	4, Kopsdroef, Villa MANENO - KNOKKE S/MER
VAN HOUTTE, Jean	28, rue Egmont - GAND
VAN IZEGHEM, Edward	29, Zandvoortstraat - CONTERDAM/OSTENDE
VAN NESTE, Lucien	31, Grote Markt - YPRES
VAN ROOSROECK, Adelbert	32, rue de la Bravoure - JETTE
VAN ZUYLEN, baron Philippe	AHIN LEZ HUY.
VERMEULEN, Gilbert	76, rue Ste Claire - BRUGES
VERTENEUIL, Edouard	22, boulevard Lemonnier - BRUXELLES
VOSSAERT	11, rue Carnot - ANVERS
WEICKER, René	20, boulevard de Dunkerque - LA PANNE
WILLOQUE, Hubert	34, Rechtestraat - LIERRE.

&&&&&&&&&&&&&&

BIBLIOGRAPHIE NUMISMATIQUE.

Sous ce titre, nous annoncerons les ouvrages de numismatique, tant de langue française qu'étrangère, dont on nous signalo la sortie de presse. Nous avons pu obtenir d'une librairie, qu'elle se spécialise dans notre littérature, et que, de plus, elle accorde une remise sur les prix indiqués. Cette remise sera de 10% environ; parfois plus élevé (12%), parfois moins, suivant les conditions faites par les éditeurs. Elle s'appliquera, non seulement sur les ouvrages précités, mais encore sur tous les livres (romans, art, science, philosophie, histoire, etc.).-

Pour bénéficier de ces avantages, les membres devront adresser leurs commandes à notre bibliothécaire:

Jean-Marie GYSELINCK
37, avenue Eugène Yssye
BRUXELLES

Nous demandons toutefois à nos membres de ne pas s'impatienter, s'ils ne reçoivent pas leurs livres dans le délai escompté. Nous devons, en effet, dans la mesure du possible, grouper les commandes afin de les transmettre en bloc.-

Les envois se feront contre remboursement, par les soins de la librairie elle-même.-

Voilà la cotisation récupérée! Un argument de plus pour vaincre les hésitants et nous amener de nouveaux membres.

&&&&&&&& &&&&&&&

Nous tenons à remercier tous les membres qui nous ont envoyé des adresses de numismates de leur connaissance. Grâce à leur emabilité, nous avons pu nous assurer de nouveaux membres. Les chiffres sont là pour nous confirmer. Le mois dernier, nous vous annoncions 57 membres. Ce mois-ci, le total s'élève à 65. Ceci est encore insuffisant et nous demandons à tous de persévéror dans leur campagne de recrutement.-

D'AVANCE, UN GRAND MERCI A TOUS!

&&&&&&& &&&&&&&

HET DUITSE PAPIEREN NOODGELD UIT DE JAREN 1914-1924.

&&&&&&&&&&&&&&&&&&&&&&&&&&&&

Aan de rijke boom der numismatiek is een der nederigste takken voorzeker de liefhebberij van het papieren noodgeld. Hier zijn geen gouden of zilveren vruchten te plukken. Hier vinden we ook geen stukken van koper of bronc of enig ander materiaal, welke ons kunnen getuigen van de bekwaamheid der munters, van de kunstzin der medailleurs of van het geschiedkundig lot van volkeren, landen vorsten en tyrennen.-

Niets anders dan gedrukt papier is het verzamelobject van wie zich aan dozo lake tak van de munt- en penningkunde wil wijden. Toch loont het beslist de moeite dit noodgeld bijeen te brengen en te bestuderen. Daarboven is dit verzameling gebied nog uitgebred genoeg om een specialisatie toe te laten.-

Noogdeld is een roeds ouwencoud hulpmiddel om aan een tijdelijke muntschaarste te verhelpen. De eerste noodmunten zijn wellecht dozo van de stad Alhama, Prov. Granada, Spanje, wouke daar in 1482 uitgegeven worden. Bij de belegering van de stad Leiden Loiden, Nederland, door de Spanjaarden in 1574 werd aldaar ook noogdeld verspreid. De stad Jülich, Duitsland, liet haar papieren noogdeld van 1918 versieren met afbeeldingen van nood munten, die alhier in omloop waren tijdens de belegeringen van 1643, 1610 en 1621.-

In belegerde steden, in kampen voor krijgsgevangenen en ook bij legers te velde bleek het dikwijls noodzakelijk noogdeld in circulatie te brengen. Een meer algemeen gebrek aan psmunt heeft in oorlogstijd meerdere oorzaak: -1- nieuwe munt wordt gewoonlijk niet geslagen, -2- in omloop zijnde munten worden dikwijls, omwille van het mteal, van officieel zijde ingehouden en -3- munten worden alsdaa veel gehamsterd.-

- Zo kan een staat verplicht worden de munten door papier te vervangen of er nieuwe te slaan in een voor de oorlogsindustrie weinig belangrijk metaal. Wanneer het dus in omloop gebrachte noogdeld aan de goldhood geon eindo ken stellen, gaan ook provincies, steden, dorpen, verenigingen en private instellingen over tot het uitgeven van hun eigen munten, meestal mits voorafgaande toestemming van de bevoegde overheden en steeds voor een beperkt bedrag, met een bepaalde geldigheidsduur en enkel voor het plaatselijk verkeer toegelaten.-

We hoeven niet eens ver in ons eigen verleden terug te gaan, om ons te herinneren hoe tijdens de bezetting in 1940-45 de nikklein psmunt uit de circulatie verdween en wij bakker, beonhouwer en kruidenier allerlei papiertjes ter waarde van kleine bedragen weerkregen. Over de onwettelijkheid van deze plantrokkery hoeven we hier niet uit te wijden. We voelen ons echter wel verplicht er op te wijzen dat het uitgeven van noogdeld in welke vorm ook, te verkiesen is báven het onhygiënisch gebruik van postzegels als ersatz van psmunt.-

Meestal werd noogdeld zonder al te veel zorg gedrukt, soms ook voorvaardigd uit minderwaardige grondstoffen als zink, ijzer, lodor, katoen, wasdoek en karton. Ook in potaarde en porselein werden noodmunten gedrukt. Noogdeld op heut gedrukt en in zijde geweven bestaat ook, maar moet de munten uit koolstof gepreest of in glas geblezen, mogen we dozo gerust tot de overdrijvingen van mercantiele aard rekken en horon zo meer thuis in een verzameling curiosa dan wel onder munten.-

&&&&&&

Tijdens de eerste wereldoorlog moest men in haast alle landen bij het conflict betrokken overgaan tot het in omloop brengen van noogdeld

niet verdneeld zagen. Heel dikwijls krijgen we in deze laatste periode voor éénzelfde waarde 6 of meer biljetten, verschillend van elkaar door de versiering ervan, wat hen ook het karakter van echt noodgeld ontneemt.-

&&& &&&

De grons tussen dit werkelijke en onechte noodgeld is moeilijk te trekken. Reeds in 1918 verschenen er uitgaven in reeks en anderzijds duurde de geldnood in andere gewesten tot in 1921. Van sommige series moet men met zekerheid dat ze nooit in het geldverkeer gebruikt worden, andere kwamen voor een klein gedeelte in de circulatie terecht om ze een cachet van waardigheid te geven.-

Wanneer men zich, voor wat dozo periode betreft, onkel om het kultuur-historisch aspect van de uitgaven bekomert, dan speelt het probleem van het éclif niet gewichtig zijn van dit noodgeld als premunt echter geen rol meer. Voor ons zijn deze reeksen getuigenissen uit het verleden van een volk en komt het er ten slotte niet zo zeer op aan te weten of we nog moet werkelijk noodgeld te doen hebben of mot "Wuchorgold" of "Nepacoin" zoals ze destijds in de verzamelaarsmiddens danoemd werden.-

Velen verzamelaars weigerden in den beginne heelesterrig aan dozo zuiver commerciële uitgaven hun aandacht te schenken, maar de meester hebben zich later door hun bijzondere schoonheid en hun didactische waarde toch laten verleiden om zo ook op te nemen. Over hun schoonheid en didactische waarde schrijven valt binnen het bestek van één artikel uiterst moeilijk. Het is quasi onmogelijk uit een wolderige verzameling van duizenden verschillende exemplaren, uitgegeven door honderden verschillende instanties, een keuze te doen om deze nadir te besproken. Men staat hierbij werkelijk voor "l'embarras du choix"...

Om toch een idee te geven van wat er aan allelei wetenschappelijken in opgesteld ligt, laten we hier een eenvoudige opsomming volgen van de verschillende rubrieken waarin we een verzameling zouden kunnen verdeelen. Van iedere rubriek zouden we gemakkelijk een paar karakteristieke reeksen als voorbeeld kunnen beschrijven. Dit zou ons echter te ver leiden en we noemen dus: algemene-, lokale-, en ontwikkelingsgeschiedenis, legende, vertelling, folklore, politiekers, denkers, dichters, schilders, componisten, uitvinders, pedagogen, muziek, literatuur, verzen, spreukken, slogans, satyrc, humor, handel, nijverheid, bezienswaardigheden, natuurschoon, monumenten, iconographie, heraldiek, onz...

Uit dozo nog onvolledige opsomming blijkt welke talloze moeilijkheden als onuitputtelijke bronnen van inspiratie gereed liggen om de siervoorstellers-ontwerpers van noodgeld aan motieven te helpen. Dankbaar hebben ze daarvan moest gebruikt weten te maken. Slechts af en toe valt er een roek buiten de toon of geeft er een blijk van een overdreven chauvinisme. Gelukkig zijn deze gevallen van onkunde of uitwassen van een vorderfolijk militarisme eerder zeldzaam en laten ze door het spel der tegenstellingen de cultuurhistorische betekenis van de overgrote rest nog meer tot uiting komen.."

Beslistond mogen we verklaren, dat we in een verzameling Duits noodgeld het wél en wéé van heel een volk weerspiegeld vinden. Met zijn kwaliteiten en fouten staat het hierin voor ons, getuigend van zijn loven en streven in een van de meest bewogen periodes uit zijn geschiedenis.-

N.SCHRIJF -

Met opzet hebben we dit artikel in hoofdzaak gewijd aan het Duitse "Kleingeld" en niet gesproken over de andere afdelingen van het papieren noodgeld als daar zijn: het "Kriegesgefangenenlagergeld", het "Gross-

Alleen Engeland en Amerika, die in de 18e en 19e eeuw met noodgeld in de vorm van "tokens" overstroomd werden, konden het deze maal zonder stellen.-

Vooral Duitsland en Oostenrijk, maar ook in België en Frankrijk werden door vele steden en instellingen van 1914 tot 1918 deze zogenaamde "Gutscheine", "Bons de monnaie" of "Gemeentsbons" uitgegeven. Onbetwistbaar speelt buiteland, wat de hoeveelheid en de hoedanigheid betreft, een overwegende rol. In ongomeen grote mate werd hier noodgeld verspreid. Wanneer reeds op 31 Augustus 1914, enkelen dagen nog voor het uitbreken van de wereldoorlog, de stad Bromerheven het eerste noodgeld uit deze periode in omloop bracht, mag men gerust aannemen, dat de enige aanleiding daartoe een reeds gevoelig gebrek aan pasmunt was. Dit gebrek heeft zeker, hoewel de oorlog door, blijven bestaan voor gans het Duitse Rijk. En ook in de eerste maanden na 11 November 1918 zal in doze toestand geen onmiddellijke verbetering ingetroden zijn, wat al de uitgaven van dozo tijd tenvalt wettigt.-

We hebben hier inderdaad met werkelijk noodgeld te doen. De uitgaven uit de jaren 1914 en '15 zijn gewoonlijk zeer primitief van uitvoering; zo moesten vlug in omloop gebracht worden. Dikwijls vertonen ze enkel de aanduiding van de waarde en de stempel van de gemeente, waarbij soms nog een handtekening en een kontroolnummer, dit laatste meestal geschriveen. Deze biljetten behoren thans natuurlijk tot de grote zoldzaamhedon.-

De uitgaven van 1916-20 zijn veelal reeds moer verzorgd. Ze worden in grotere hoeveelheden gedrukt en vertonen dikwijls ter voorziening één of andere karakteristiek van de uitgevende instantie. Voor bedragen van 5, 10, 25 en 50 Pfg. uitgegeven, waren ze voor de circulatie bestemd en zijn ze nog steeds bij hét echte noodgeld onder te brengen.-

Toen het echter rond 1920 blijkens ging, dat niet alleen sommige verzamelaars van munten, de echte beoefenaars van de numismatiek, maar ook talrijke liefhebbers, waarvan het aantal de 200.000 zou boloppen, zich waren gaan bezighouden met het vergaren van het oorlogsgeld, zijn vroede stedovaderen er een welkom middel in gaan vinden om hun tijdens de oorlogsjaren leeggerakte gemeentekas, weer aan te vullen.-

Zo liet b.v. het bestuur van een kleine gemeente, per inwonor voor ongeveer 1000 Mark pasmunt drukken. Er was toen van inflatie nog geen spoor en deze som stelde in die tijd nog een klein kapitaaltje voor. Daarbij mag niet uit het oog verloren worden dat dit noodgeld, evenals dat van andere plaatsen, slechts geldig was op het grondgebied van de uitgevende gemeente, zodat men in dit geval zeker geen gebrok aan pasmunt meer zal gekend hebben. Men rekende echter op de verzamelwoede van de talrijke liefhebbers om al dit papier voor goed geld kwijt te raken.-

Noodgeld laten drukken om de gemeentekas te vullen was gomkkelijk. Het aan de verzamelaars in zeer grote hoeveelheden verkopen was een andere zaak. Overal werd noodgeld uitgegeven. Er was concurrentie en het kwam er dus op aan deze briefjes ter waarde van 5, 10, 20, 25, 50 en 75 Pfg. en ook van 1 Mark zo aantrekkelijk mogelijk te maken.-

Daarin zijn vele gemeentebesturen, geholpen door knappe tekenaars ten zeerste gelaagd. De ontwerpers, op hun beurt bijgestaan door bekwaame vakkui uit het drukkersbedrijf, maakten van sommige uitgaven ware kunstukjes, waardoor ook een verzameling van dit niet-werkelijke noodgeld ons blijvend kan bekoren. Dozo serieuitgaven waren niet voor de omloop bestemd. Ze waren vooral bedoeld om de gemeentekas te vullen. Daarom komen ze ook voor met waarden die niet gangbaar zijn als 20, 30, 40, 60, 70 en 80 Pfg., die aldus hun zuiver commercieel karakter helemaal

"geld" uit de jaren 1918-'19 en het "Inflationsgeld" uit de periode 1922-'24. Hiervoor kan wellicht later nog eens de aandacht gevraagd worden.

Evenmin hebben we graag gemaakt over het zgn. "Hartnotgold" van ijzer, zink, aluminium, koper, brons, porselein enz... Dit verzamelinggebied hoort niet tot onze specialisatie en we laten het graag aan een ander lid over microtrent te schrijven.

Joris MERTENS.

CHRONIQUE DU CERCLE

KRONIEK DER GROEPERING

Nous inaugurons, ce jour, notre service Bibliothèque. Nous avons formé un basc, bien maigre encore, de livres et catalogues. Ces ouvrages sont à la disposition de nos membres, pour une durée de quinze jours, contre paiement de 5 timbres-poste de frs.1.75; cette somme devant d'une part couvrir les frais d'envoi, et d'autre part constituer un fonds pour l'agrandissement de cette bibliothèque. Toutes les demandes accompagnées de 5 timbres-poste, doivent être adressées à Monsieur J.M. GYSELINCK, 37, avenue Eugène Ysaye à Bruxelles, qui assumera le charge du bibliothécaire. Nous demandons à tous nos membres de bien vouloir nous aider et faire don au cercle d'ouvrages dont ils n'ont plus l'emploi. MERCI D'AVANCE!
Wo luiden heden onzo afdeling Bibliotheek in. De numismatische voorhandelingen en catalogi die or de grondslag van vormen, stellen we, tegen betrekking van 5 postzegels van frs.1.75, vijftien dagen ter beschikking van enzo ledan. Het gebruik van dit bedrag heeft een tweedelig doel. Enkele zijds doet het de verzendingkosten, en anderzijds moet het ons in staat stellen de nodige fondsen bijeen te brengen om onze bibliotheek aan te dijkken. Ieder voorzag, vergezeld van 5 postzegels, dient gericht aan de Heer J.M. GYSELINCK, 37, avenue Eugène Ysaye, te Brussel, die de taak van Bibliothecaris word opgedragen. We doen beroep op de ledan, ons hun stouw te willen verlenen onder vorm van giften van boekwerken, welke voor hen van goen nut meer zijn. Bij voorbaat, onze dank.

LISTE

Herssens, Willy	Catalogue de Belgique.
Tombour	Initiation à la Numismatique.
Dupriez	Catalogue de monnaies romaines
Scaby, B. A.	Bulletins de 1949 (articles et listes)
Rorat	Encyclopédie numismatique (4 volumes et 2 atlas)
Schulmen	Catalogues de vente.
Munzon und Modillan	Catalogues de vente.

LIJST

AVIS AUX MEMBRES

BERICHT AAN DE LEDEN

Monsieur Jean LAFURIE, conservateur du Musée des Médailles et secrétaire de la Société Numismatique Française, vient d'achever un nouveau catalogue des monnaies françaises d'Hugues Capet à nos jours. Il s'agira d'une étude améliorée et plus fouillée encore que les catalogues précédents: Hoffmann, Ciani, V.G. etc.

Cet ouvrage comprendra plusieurs volumes. Ceux-ci seront brochés et comprendront de nombreuses illustrations dans le texte, ainsi que 30 pages de planches hors-texte par volume. Le premier volume sortira du presse vers le mois d'octobre, et coûtera, environ, francs français 2.000.- Nous prions nos membres qui s'intéresseraient à ce travail ouvrage de bien vouloir envoyer leurs inscriptions au secrétariat du cercle.

• 1 / •